

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 811 sz. hvá a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hvá az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Maros-Vásárhely, sept. 1.

(*) A „Kelet” 196-ik számában (zzz)-vel jelzett vezércikkben bírálat alá van véve a háromszéki bizottmány némely határozata, s azok között cikkiró különösen reflectál azon körülményre, hogy a székházánál kit illet a szállás: a főispánt, vagy az alispánt? Mig nemes Háromszék bizottmányának e tárgyra vonatkozó határozatát s említett cikkiró ur reflexióit nem láttam, én valósággal arról voltam meggyőződve, hogy ilyen fajta dolog ma már semminemű kétség, de még kérdés tárgyát sem képezheti. Ily meggyőződésemmek igen egyszerű, természetes alapja pedig azon hiedelem: hogy immár valahára eljutottunk — sok tekintetben saját kárunkon — azon tapasztalatra, hogy a hagyományos patriarchalis kedélyeskedéssel jó lesz felhagyni, s lássunk dolog után, még pedig komolyan, ha az idő s körülmények boszuja által magunkat tönkretétetni nem akarjuk.

En ugyanis olyanformán fogtam fel törvényhozó testületünk s államhatalmunk legutóbbi eljárásai alapján felmutatható intentióit, hogy különösen a közigazgatási ügyek rendbehozására vonatkozó intézkedések nem mulatság okáért jöttek létre, s azok egybeállításánál főrugó lehetett a hazai belkörülmények igényeinek már tovább meg nem felelő s hiányos közigazgatási rendszer megváltoztatása, s a régiek egy újabb és czélszerűbbel leendő kicserélése, és így állami beléletünknek helyzetünk igényei szerinti átalakítása. És én azt hiszem, hogy sem törvényhozó testületünk valamely tagjának, sem az ezen kérdéssel kapcsolatban levő javaslatokat készítő kormánytérfiaknak eszébe sem jutott töprenkedni a fölött, hogy az illető municipiumok csakis hivatalos teendőik helyiségeül használtatni kellett épületeikben minő családokat szándékoznak elhelyeztetni?

Meg vagyok győződve arról, hogy hazánk polgárainak nagy többsége sokkal inkább át van hatva egy rendszeres, pontos és gyors közigazgatás szükségességének érzetétől, semhogy a bizottmányi gyűlések különben is drága idejét s a hirlapok hasábjait a fő-, vagy alispáni szállás taglalásával eltölteni, egészen feleslegesnek ne tartaná. Minthogy azonban ezen nem remélt dolog épen nálunk történt meg, bátorkodom erre vonatkozó szerény nézetemet, a t. szerkesztő ur engedelmével, — a következőkben nyilvánítani*).

A mi a szóban forgó szállás-kérdés elméleti oldalát illeti, úgy vélem, egy közigazgatási szervezés keresztülvitelénél főfigyelembe veendő, hogy a hatóságnak mik a teendői, s azok helyes és gyors elvégzésére mekkora személyzet kívántatik? S ha a kérdés ezen ágával már tisztában lennénk, nagyon is komolyan kell megfontolni, hogy a munkakör miként fog megállapíttatni a személyzet között, s a rendelkezés alatt levő hivatali helyiségre az illető személyzet tagjai hogyan helyeztessenek el, úgy, hogy hivatalos teendők helyes és gyors elvégzésében lehetőleg semminemű körülmény által ne háboríttassanak; sőt a hivatali helyiség a személyzet munkakörének s létszámának minden tekintetben a lehető legjobban megfeleljen. És ezzel úgy hiszem, a kérdés elméleti szempontból általánosságban ki von merítve.

Minden félreértés kikerülése okáért, előrebocsátom, hogy a gyakorlati szempont taglalásánál legkevésbé sem akarok vonatkozni bármelyik fő-, vagy alispáni család minémiségére, avagy tagjai eljárására, hanem veszem a dolgot úgy, a mint megtörténhetnék.

Köztapasztalásból tudva van, miszerint különösen egy nagyobb, illetőleg számosabb tagból álló család háztartásánál még a legnagyobb ügyelet mellett is annyi jövés-menés és még sok más dolog történik, hogy még az épület térsége esetében sem ajánlható ilyen családokat oly épületekben helyezni el, a melyben egyszersmint hivatalok vannak; önként következik tehát, hogy a háborítatlan hivatali működés kívánalmainak megfelelőleg az illető közigazgatási hatóság épületeiben a közügy érdekében sem a fő-, sem az alispán urnak, különben igen tiszteletreméltó családtagjaira, semmi szükség sincs, ha csak történetesen a fő-, vagy alispánné ő nagyságának is a közügy érdekében kívánatos nem lenne a közigazgatás némely kérdéseinek eldöntéséhez járulni.

Hanem igen is nagy szükség van, még pedig mind a fő-, mind az alispán urra, hogy hivatali helyiségeikben teendőik elvégzésére s a közügyeknek egyáltalában a lehető legtöbb időt szenteljék, s én azt hiszem, ha csak a család körében valami nagyobb baj nincs, mitől isten óvjon minden családos embert, úgy a fő-, mint az alispán ur, egy megfelelőleg berendezett hivatali helyiségben, kissé távol a legcsendesebb család zajától is, könnyebben megfigyelhet fontos hivatásának, illetőleg hivatalos teendőit hasonlíthatatlanul higgadtan véggezheti, mint ha minden perczen ki van téve a család bármelyik tagja általi zavartatásnak. És itt azt hiszem, hogy nem szükséges reflectálni a gyermek-sírásra, vagy valamelyik őrök urnak a házi kisasszonnyal, avagy a szobaleánnyal bekövetkező, időt igénylő, s némelykor még az ész működésére is ható találkozásaira, cseléd s több efféle dolgokra; hanem meg vagyok győződve, hogy a kik ismerik egy különösen fontosabb s több teendőjü hivatalnok helyzetét, nagyon is czélszerűnek fogják tartani, hogy hivatali működése alatt, óva s mentesítve legyen minden oda nem tartozó s az ügyekre nézve idegen befolyástól, ha t. i. dolgozni akar.

Véleményem szerint tehát a törvényhatóság hivatali házában, a lakás sem a fő-, sem az alispán urat nem illeti; sőt tovább menve, a főispánt egy, vagy legfőlebb két, iodaül, azaz hivatali helyiségeül használható szoba a székházánál csak azon esetben illetné, ha azt a közigazgatási hatóság nagyon könnyen nélkülözhetné; különben pedig magas állása természeténél fogva is czélszerűbben intézkedhetik magán szállásáról.

Végül még csak annyit kívánok a különben is hosszúra nyult tárgyhöz megjegyezni, hogy: a felhozottak itt nálunk, az erdélyi részekben, annyival is inkább figyelemre méltók, miután tudva van, hogy itt általában sokkal szűkebbek az illető megyei, vidéki és széki közönségek épületei, semhogy a közigazgatás hátránya nélkül azoknak tekintélyes részét egy hivatalnok családjának adhatná át lakás végett.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszéknek területbeosztási terve,

J. b. székhelye	Beoszt. köz.	Kiterj. mértföld.	Népesség
Sz.-Udvarhely	61	—	43613
Sz.-Keresztur	39	7 ¹ / ₈	24591
Etéd	24	10 ¹ / ₈	23439
Összesen:	124		91643

I. Sz.-Udvarhelyi kir. járásbíróság. Beosztott községek: Abásfalva, Ábrahámfalva, Almás, Árvátfalva, Bág, Benczéd, Bethlenfalva, Bikafalva, Bogárfalva, Bögöz, Dálya, Ege, Fancsal, Farczád, Farkaslaka, Fel-Boldogasszonyfalva, Fenyéd, Gyepes, Hodgya, Homorod-Keményfalva, Jánosfalva, Jásfalva, Kadicsfalva, Kányád, Kápolnás-Oláhfalu, Karácsonfalva, Küküllő-Keményfalva, Kénos, Keesed-Kisfalud, Lengyelfalva, Lokod, Lővéte, Malomfalva, Máréfalva, Miklósfalva, Orczfalva, Oklánd, Oroszhegy, Pálfalva, Patakfalva, Petek (F.-Fehér), Recsenyéd, Remete, Sándorfalva, Sükö, Sz.-Udvarhely, Szent-egyház-Oláhfalu, Szent-Király, Szent-László, Szent-Lélek, Szent-Márton, Szent-Pál, Szent-Péter, Szent-Tamás, Szombattfalva, Telekfalva, Tibod, Ujfalu, Ülke, Városfalva, Zetelaka. Összesen 43613 lélekkel.

II. Székely-Kereszturi kir. járásbíróság. Beosztott községek: Agyagfalva, Alsó-Boldogasszonyfalva, Alsó-Siménfalva, Béta, Bethfalva, Csekefalva, Dersz, Décsfalva, Dobo, Fiátfalva, Gagy, Kadács, Keresztur, Kereszturfalva, Kis-Galambfalva, Kis-Kede, Kis-Solymos, Kobáth-Demeterfalva, Magyar-Andrásfalva, Magyar-Hidegkut, Magyar-Zsákod, Magyaros, Matisfalva, Medesér, Muzsna, Nagy-Galambfalva, Nagy-Kede, Nagy-Solymos, Oláh-Andrásfalva, Oláh-Zsákod, Oláh-Hidegkut, Rugonfalva, Sárd, Szent-Ábrahám, Szent-Erzsébet, Szent-Miklós, Timafalva, Uj-Székel, Vágás. Összesen: 24591 lélekkel, 78738 hold és 133 □ öl kiterjedéssel.

III. Etédi kir. járásbíróság. Beosztott községek: Alsó-Sófalva, Atyha, Bordos, Bözöd, Bözöd-Ujfalu, Csehófalva, Csöb, Enlaka, Etéd, Felső-Sófalva, Korond, Kőrispatak, Küsmöd, Martonos, Parajd, Raya, Siklód, Székely-Szállás, Szent-Demeter, Szolokma, Tarcsafalva, Tordátfalva, Váralya (Firtos), Vécze. Összesen: 23439 lélekkel, 101039 hold és 1261 □ öl kiterjedéssel.

A gy.-sz.-miklósi kir. törvényszéknek területbeosztási terve,

J. bir. székhelye	Beoszt. közs.	Kiterj.	Népesség
Gyergyó-Szt.-Miklós	19	37	45778
Összesen:	19	37	45,778

I. Gyergyó-szt.-miklósi kir. járásbíróság. Beosztott községek: Alfalu, Békás, Bélbor, Borszék, Csomafalva, Ditró, Domuk, Gyergyó-Szt.-Miklós, Holló, Kilyénfalva, Remete, Salamás, Szárhegy, Tekerőpatak, Tölgyes és Baraszó, Ujfalu, Várhegy, Vásláb, Zsedánpatak. Összesen: 45,778 lélekkel, 371205 hold és 689 □ öl kiterjedéssel.

A cholera.

A m. k. belügyminiszteriuma köv. rendeletet intézte az összes törvényhatóságokhoz:

A königsbergi császári és királyi osztrák magyar consulatús jelentése szerint, Königsbergben f. évi. jul. 26-án cholera ütött ki, melynek folytán e naptól fogva 67 egyén betegült meg, kik közül 53 meghalt, 44 pedig orvosi ápolás alatt maradt; — a napontai átlag ennél fogva, 100,000-et meghaladó lakosságnál, jelentékenynek nem állítható.

Stetinből hozzám érkezett és folyó hó 8-ról kelt magántudósítás szerint továbbá ugyanezen betegségen Oroszországból kiindulva keletről, Stettin városán át nyugat

*) Egyetértvén a t. cikkiró urral, szívesen közreadjuk. Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

felé veszi útját, mely városban utóbbi napokban 2 cholera eset merült föl; három egyén pedig Stettin közelében egy csónakon halt meg.

Folyó hó 17-ről kelt magántudósítás szerint cholera esetek többé Stettinben nem mutatkoztak, de e város közelében az Oder mentében fekvő két faluban összesen 3 halálos kimeneteli cholera esett állapított meg hatóságilag; végül a napi lapokban foglalt mai napi távirati tudósítás szerint, e betegség Pellkallén, Oletzko-Lick és Justenburg kerület területein lépett föl.

Ezen járvány még eddig hazánk határaitól távol eső helyiségekben mutatkozik ugyan, de miután nem lehetetlen, hogy a kérdéses járvány nagyobb kiterjedést nyerend, és hazánk határaihoz is közeledni fog, a bekövetkező veszélynek elhárítása tekintetéből mindazon óvintézkedések előzetes megtétele mutatkozik szükségesnek, melyek a netán felmerülő járvány elnyomására, terjedésének megállítására, a betegek kellő elhelyezésére, ápolására, gyógykezelésére, főleg pedig a lakosságnak e járvány természete, kórisméje, befolyása s tartama alatt követendő elhárító járás és étrend megtartás iránti felvilágosítására s kitanítására szolgálhatnak: e cél elérése, tekintetéből, az emberek között uralgó járványok elfojtására, s terjedésének megakadályozására amugy is fennálló orvosrendőri óv- és gyógyintézkedések életbeléptetésén kívül mindenek előtt nélkülözhetetlennek mutatkozik a lakosságot egy lehetőleg rövid, de mindamellet kimerítő, s népszerűleg szerkesztett utasítás által, ezen járvány természete, megismertetése, lefolyása, s ott, hol orvos kéznél nem lenne, gyógyítására szükségelt első segélynyújtása iránt kellőleg felvilágosítani.

Ezen utasításnak — mely egyszersmint az életbeléptetendő egyéb orvosrendőri intézkedések alapelveit fogja körvonalazni, szakértők által mielőbbi elkészítése iránt egyuttal intézkedtem.

Addig azonban, míg az, mihez tartás végett a hatóságoknak kiadatnék, szükségesnek látom a törvényhatóságot következő intézkedések megtételére fölhívni, melyek már előzetesen a járvány kiütése előtt életbeléptetendők és pedig:

1. Különös gond fordítandó az utcák és lakházak tisztántartására, miért is, jelesül nagyobb városokban azon intézkedés teendő, hogy a bérkocsisok és szekeresek szigorú büntetés terhe alatt tartozzanak álló helyeikről a szemetet, mely folyton a lég fertőzésére nyújt alkalmat, rögtön, vagy legalább naponta este eltakarítani. — A lakházak tisztántartása s czélszerűbb szellőztetésére nézve pedig elrendelendő, hogy népesebb városokban, kivált ezeknek szűkebb utcáiban a kapuk, melyek nagyobbbrst egész napon át csak félig nyitvatnak ki, egészen nyitva tartassanak.

2. A vásári rendőrség szorosan fogantositandó, s az éretlen gyümölcs, romlott halak, és egyéb egészségtelenes élelmiszerek árulása hatályosan betiltandó.

3. Különösen oly nyilvános helyeken, hol számos egyén, jelesül utasok fordulnak meg, mint szállodák, vendéglők, korcsmák, színházak, továbbá vaspályaudvarok, és vasuti állomásokon a peczegődrök, árnyékszékek, csatornák

fertőtlenítése (desinfectió) már most is naponta teljesítendő mire nézve a hatóság kötelessége magának e nagyfontosságú intézkedés pontos keresztülviteléről meggyőződést szerezni.

A fertőtlenítés minden egyes egyénre, vagy lakóra számítandó másfél lat vasgálicz egy meszely vízbeni oldatának, naponta az árnyékszékbe, csatornába, sat. öntése által eszközözendő.

4. Mindamellet, hogy ezen járványnak az egész országban eddigelé legkisebb nyoma sem észleltetett: a hatóságok figyelme arra irányuljon, hogy azon esetre, ha e járvány bármily körülménynél fogva mutatkoznék, föl nem tűnő módon, s a nélkül hogy a lakosság szükségtelen, vagy káros izgalomba hozassék, a netán mutakozó ezen betegségben szenvedők kellő elhelyezése, ápolása s akadálytalan orvosi gyógykezelése iránt, eleve gondoskodjanak, végül:

5. A járvány kiütése, sőt az egyes eset fölmerülte is, ha ez hatóságilag megállapított, haladéktalanul, s ott, hol lehetséges, távirati uton hozzám feljelentendő. Budán, 1871. évi augusztus 23-án.

Tóth Vilmos.

Helyi dolgok.

— **Őszi sokadalmunk** baromvásárja tegnap megnyílt és rendkívül látogatottnak mutatkozik. Különösen ifju szarvasmarha van nagy számmal kiállítva.

— **Fehérvári A. színtársulata** jövő hét végén elhagyja városunkat. Ma Kassainé, J. M. asszony jutalomjátéka: „Fernande“ adatik elő. A társulat egész nyáron a legmelegebb pártolásban részesült, s így teljes megelégedéséből misem hiányozhatik.

* **A marosvásárhelyi** kisedővő-egylet igazg. bizottmánya hálás köszönetet nyilváníit hegedűművész Reményi Éde hazánkfiának és a helyben működő színtársulat tisztelt igazgatóságának azon nemeslelkűségükért, miszerint szívesek voltak egy előadás tiszta jövedelmének harmadát, 22 frtot, o. é. a helyi kisedővoda javára ajándékozni.

— **A helyi honvédszászlóalj** tisztikara által mult szerdán rendezett ünnepélyes czéllövés a „Hidegvölgyben“ a polgári közönség részéről is roppant látogatott volt, a délutáni órákban megindult kemény és csipős szélnek daczára, mely mindazáltal sok résztvevni vágyót — különösen a szépnem egy részét — felútból a városba visszariasztotta. A czéllövés maga — bár a legelőnkebben folyt — nagyban nélkülözte ama bizonyos műszaki rendszereséget, mely a lövődékbén általában e férfias gyakorlatok költőiségét képezi. Nem voltak éremosztások, kitüntető jelvények, vagy legalább igénytelen szalagsokrok, melyekből a legjobb lövőkre ismerhetett volna mindenki. Egyszerűen magánjutalmak- és magán pénzbetétekre történt a verseny. Volt azután vig ozsona a „zöldben“ és talpraesett férfias felköszöntés, sőt egy piczinyke tánc is, de

a melyet „szél urfi“ kezdven erősebben jární, a délcezg párok abban hagyni kényszerültek. Jókör este felé az egész társaság fel és vissza kerekedett a városba, s a mulatság itt benn szélesedett ki a „Lénárt“ teremben azzá, a mivé szánya volt. Városunk színe java nagy részben ide kerekedett s lett vig dalidó pezsgő táncz és jó kedv kivilágos viradtig. Eleven bizonyíték honvédségünk iránti benső rokonszenvünknek. Lázár Ádám képviselőnk a honvédségre emelt poharat, melyre a dúson közbeszótt mult és jövőrei rekrimnációk nélkül is — szívünkbelől hangzott a lelkes „éljen!“ Szabó János kedvelt vitéz őrnagyunk a polgárságot álteté s utána még hosszú sora következett a kedélyes toasztoknak. Eközben Lázár Ádámhoz mint a m.-vásárhelyi polgári „lövész-egylet“ létrehozásában már évek óta buzgón fáradozó füzereplőhez interpelláció intéztetett: hogy miért nem létesülhet már, vagy mikor fog már létesülni a lövész-egylet, mely oly annyira kívánatos lenne a társas közéletnek csaknem minden hathatósabb közegét nélkülöző városunknak? Lázár Ádám tüzetesen felelt meg az interpellációra, melyből kitént, hogy ő s még néhány ez ügyben tevékeny polgártársunk a lövész-egylet eszméjének keletkezése óta minden emberileg lehetőleg elkövetett ez ohajos intézmény megtestesítésére nézve; de minden legjobb akaratú fáradozás, kérelmezés, miniszteriumhozi fölebbezés, miniszteri rendeletek — szóval mindenek daczára idáig lehetetlen volt egy megfelelő lövölde helyiség kijelölését és átbocsájtását a helyi tekintetes városi tanácstól két év alatt kinyerni!! Egyszersmint kimondotta azt is, hogy városunknak a lövölde jótékony hatásaitól lett illetén megfosztatása „tudvalévóleg“ — fájdalom — épen egy szabadságot állománybeli honvédszázados urnak, ki mellesleg városi szenátor is — személyes érdeme...

— **Fogarasi Mihály** püspök ur ő nmga. Dávid Sándor helyi r. kath. 4-ik gymn. osztálybeli szegénysorsu tanulót a mult iskolai évre élelmezési díj fejében hatvan o. é. forinttal segedelmezte. A kegyes főpásztor jótékony-sága immár napontai.

— **Pesti lapok** panaszkodnak a dinyehéjnak az utcákon való eldobálása ellen, s írják hogy egy szegény asszony is ily dinyehéjra lépven a kövezeten elsiklott s lábtörést szenvedett. Már ha a „fővárosban“ is így van, aztán nem panaszkodhatunk mi sem itt a „Székely fővárosban“ a dinyehéjjal kiburkolt kispiaczi s tanácsházi utca-front ellen! Az ember meg is szokja a dinyeidény alatt a balanczizrozó járást, s még nyer is benne: könnyű lépést kap tánczmester nélkül is. —

— **Görögországban** aug. 24-én Lámia városa elpusztult egy villámcsapás következtében, mely a városban fekvő löportoronyba esett.... Nálunk is a város közepén van a löportorony! Uram isten, ne küldj több zivatart az idén, s jövőig segits rajtunk, hogy többé ne rebegjünk!

— **Városunkban** is merültek fel már sporadikus vérhas- és kolerin esetek, de orvosaink állítása szerint ilyenek évente fordulnak elő ilyen időtájban. Mindazáltal igen szép lenne a helyhatóságtól, ha a miniszteri elő-

TÁRCSA.

A lélek táplálásáról.

A m.-vásárhelyi „jótékony nőegylet“ akad. estélyén tartott felolvasás.

(Folytatás.)

Oh mennyi mindennel táplálkozik a lélek!

A legeseményibb Madonnakép dicsfényes alakjától az éhhalál végvonaglásának látásáig; az égi harmóniába felolvadó szűzima hangjaitól a néphóhér gúnykaczajának hallásáig; az ananász olvadó zamatjától az öngyilkosság méregpoharának izleléséig; az imádott szerelmes üdvözítő ölelésétől az orgyilkos boszutör megmarkolásáig; de még tovább, amit öt érzékünkkel kifizetni és utolérni nem bírunk: a rejtett gondolat és képzelet az istenségnek világok fölötti trónjától le a mélységes poklok fenekéig... mindez, miriád alakban, tápláléka lehet a léleknek!

Valljuk meg t. halg.! hogy csakugyan nagyobb reptoirja lehetne egy lelki szakácskönyvnek, mint a minővel a testi konyhák legnagyobb arisztocrái rendelkeznek.

Nemis könnyű dolog eszerint ezt a roppant anyagot bár csak nagyjából is osztályozni, összeválogatni, s készen a konyhára adni. Erre tehát nemis válnakozhatom, hanem úgy tesztek, mint a jó gazdasszonyok szoktak. Ritka ugyanis köztük, aki egy-két kedvenc ételéről külön, önszabadalmazott recepttel ne birna s ezekről ugyszólva híressé ne válnék. Én is tehát majd a végén bemutatok egy ilyen jó házi receptet.

Lássuk már, honnan s mi utakon szerezzük és kapjuk a lelki tápszereteket?

Gyermekekórában az ember lelki táplálékait rendes körülmények között nem választja szabadon a világ tárházából, hanem szorosabb környezetétől kapja azokat bizonyos nemekben és adogokban.

A szülők, és első sorban az anya, lesznek tehát a lelki táplálékok legelső szakácsai; s ennél fogva az emberi lélekre nézve ha épen minden nemis, de bizonyosan nagyon sok függ attól: mennyire jól vagy rosszul táplálattik földi tartozkodásának ezen hosszucsuka passiv korában.

Egész könyvtárakat irtak már a gyermeknevelésről, de a melyek — bevallhatjuk — nagyobbára csak holt kincsei az emberiségnek, főleg a nevelés legelső, és alkalmasint legfontosabb korszakára nézve. Sok szülő ezen roszhiszemű állításon mosolyogni fog; pedig, aligha igazam nincsen. Lássuk egy kisé! A megírt nevelési theoriákat az élet gyakorlata és az átél tévedések okulása által megfigyelt bölcsesség szűzte, világosan avégre:

hogy ezekből a szülők saját nevelési munkájukban minél jobb és biztosabb vezérfonalakat nyerjenek. De mi történik? Az ifju szülőkre épen azon időben vár az első nevelés szent munkája, a mely időben saját lelkük az élet háborgó tengerének legmagasabb síkján reng; hol minden indulat, minden érzelem a léleknek határtalan isteni erejével követel; hol minden lépten nyomon a szenvedélyek feneketlen örvényei és a legmagasb üdvnek ragyogó bájszigei vonzzák vagy taszítják a lelket!... Oh ez időszak valóban nem az elébbmondott bölcsesség korszaka! Az ifju szülő csak mosolyogni tud ama bölcsesség theoriáin, mert ezeket saját forró érzeményei minden lépten nyomon meghazudtolják... Kell-e példákat idéznem? hisz a szülők, s kiváltképen az anya, — csaknem kivétel nélkül még elvetemült lelkű gyermekét is szeretni, és csak szeretni képes! A szeretetnek pedig tudjuk, vajmi kevés köze van a bölcsességhez!

De hát, e szerint a lélek első tápláltatása, melytől amint mondtam, ogy sok függ. — általában önkénytelenül is hibás és félszeg lenne? Oh korántsem! Sőt épen a szülők, s kivált az anyának határtalan, mindent föláldozó szeretete képezi a gyermek lelkének az éltető levegőt, a fejlesztő meleg napsugárt, melyek nélkül a legdúsabb és legvilágosabb másnemű táplálékot sem képes hasznosan fölvenni és földolgozni saját épületéhez. A szülők szeretetéből szívja a gyermeki lélek az élet melegségének egész utraválóját a losszu — rövid életre.

A szülők tehát, midőn szeretetükben megadják a levegőt és napfényt, nincs egyéb elővigyázati szabály előttük a lélek első táplálékára nézve mint az: hogy a gyermek legalább a családi körben, ne lásson, ne halljon, ne izleljen semmi olyast, a miben az ártatlan lélek önnön tiszta valóságát homálytalanul mint tükörben ne láthassa! Ezt bljesítve és eszközölve, a szülők mint a lélek első táplálótöbbsébet tettek a nevelési bölcsesség minden theoriáinál amikét emberek irtak; mert megtették azt: amit isten irt örk betűkkel az emberi szívbé.

Hogy a lélek első táplálása mindazonáltal mégis elvéthető, azt számtalan ferde lelkű gyermek bizonyítja. De én csak azt nandom, hogy mindazok nem a szülői szeretet kövér eeségétől, hanem bizonynyal inkább az imént mondott szabály elleni egésségtelen tápláléktól fogtak elmecsevészeni.

De menjünl tovább. A növendék gyermek lelkét az iskola, tanítók és nevelők táplálják tovább, s az élet és világ piacza is szolgált már ehez anyagokat, a mennyiben a lélek szaba választási jogát itt már érvényesíteni kezdi.

Az iskola, tanítók és nevelők, ha lelki konyhájuk részére az élelhetőség dicséretes czimét igényelni akarják: mindene előtt arról gondoskodnak, hogy az ifju lélek az édesanyjai szeretet meleg napját egy másik

principiumban itt is, ez újabb életkörben ismét megtalálja. De mi lehetne az anyai szeretethez hasonlítható? Mi adhatná a léleknek egybeüitt is azon éltető, buzdító és nyugasztaló melegséget? Nem más t. hallgatóság, mint a vallás! De ez már a papok konyhájára tartozik, s ezt nekem sem jogom, sem szándékom egy gondolattal is megrövidíteni; csak azt az egyet kívánom megjegyezni, hogy a mely ifju lélek vallással nem, vagy csak gyengén tápláltatik: abban a szülői szeretet hév napja több gyomat, mint nemes virágot és élelgyümölcsöt nevel föl.

A jó iskola továbbá a léleknek minél egyszerűbb és mesterkéletlenebb táplálékot nyújt, minél arányosabb és halmozatlanabb adagokban. A legtisztább tudás a természet kebelén terem, mely tiszta kezekkel egyenesen onnan szakítva, és a lélekbe plántálva, itt önként válik azzá, a mit tudománynak nevezünk. A tiszta tudás az ifju lélek kenyere, a tudomány ennek sava. Az iskola ritkán nevel; ezért, a nevelők dolga, az ifju lélek fölött egy örködni, hogy attól, amit a kenyér és só mellé magának az élet kertjéből még választ, hogy ettől mondom megne csömöröljék. Hogy mitől lehet meg csömörölni? ezt a legjobb emberek legroszabbul tudják, s innen lehet, hogy a legjobb emberek nem mindig legjobb nevelők is, és viszont.

A szárnyára kelt ifju lélek szereti táplálékát vagy a fényes csillagok magas honából venni, vagy a sas példáját követi s a magasból földre csap, gyakran nem a legillatosabb táplálék után. Ilyenkor veszi nagy hasznát az elébb mondott két drága utraválának: az anyai szeretetből beszívott életmelegségnek, és a vallásból vett finom érzékenységnek. Az előbbi melegíti föl őt a magasabb régiók hűvösében, s az utóbbi távolítja a föld alantibb, bűzhódtebb rétegeitől.

Általában elmondható, hogy a szabad röptű ifju lélek ritka esetben inycenz, de leggyakrabban szörnyen proletárius öntáplálásában, s eszembe juttatja az egyszerű tót diákot, a ki ha gazdag lett volna, méczben rántott malacpecsenyét evett volna, hájzsirt ivott volna és kilencz hattyupehelydunnán aludt volna... Csakugyan, bevallhatjuk, hogy az ifju lélek tücsökt, bogarat magába vesz, és sok ideig akármennyivel sem tud betelni. Sőt, mitűrés, valahogyan van az, de az ifju lélek számtalanszor, mikor még kenyere sincsen is, vagy ha van is kenyere, — csupa csemegével és fűszerrel kívánna jólakni. Pedig hát, a szabad választás korával egyidejűleg jön el az élet főpinczére: a sors, kinek étlapján ingyen semmit sem árulnak, a ki senkinek sem hitelez s nagyon sokszor dupla krétával számít... Ezen az étlapon pedig a legtáplálóbbs s egyszersmint logolesőbb főtétek: a munka!

(Folyt. következik.)

Szekelyföld.

Makfalva, 1871. auguszt. 20.

T. szerkesztő ur!

Dívatban van most hogy hazai lapjaink turistákat küldnek ki szerteszélen, s olvassuk a külföldi városok fényét és árnyait. Igaz, hogy ebből is sokat tanulhatni, de nekem úgy rémlik, hogy itt benn a „Szekelyföldön“ közelebb fekvő dolgok vannak, melyeket ismertetni nem kevésbé hasznos lehet; mert ami itt egy parányi jó van, az egybűt is, a hol netalán még nincs meg, — könnyen létesíthető, utolérhető, és nem esik a magasabb ideálok távolába.

Ez a legjobb szándéku feltevés indít és vezérel engemet, midőn jelen soraimmal „a mi lapunk“: a „Szekely Hírlap“ hasábjain kérek egy kis tért, hogy ismertessem a „mi egyik derék községünk“: Makfalvának némi életrevaló intézményeit. *)

A kies fekvésű Makfalva 1658-nyi lakósa tösgyökeres szekely jellemet tisztán megőrizte.

A takaros kinézésű, tiszta lakok közt emberségtudó emberek laknak; hatása ez főleg a faluban levő „Wesselényi népiskolának“ és a helyi kedveskörüri családoknak.

Makfalva társas élete, nem egy-két családot értek, de az egész falut, meglepő; mert tudtom szerint az egész Székelyföldön, Ny-Szeredát és Sóvár-
radót kivéve, sehol fenn nem áll „a legények társulata“.

Hogy mi az a legények társulata: elmondom adathíven; vajha, minden faluban felállíthatnák!

Itt minden ember tud olvasni, írni; nagyobb széken nincs, mint ha azt mondják valakiről: még a nevét sem tudja leírni.

A Wesselényi-tanoda az elemi-tanostályokat foglalja magában, az azokat végzett „legények“ már több, mint 40 év óta fennálló társulatot alkotnak, melynek csinos kis könyvtára van, mintegy 120 db közhasznú könyvvel, s melynek célja: az erkölcsi élet és tanulás megőrzése és fejlesztése.

A falu összes „legényei“, míg meg nem nőülnek, tagjai maradnak e társulatnak. Ki részeges, erkölcstelen, előbb bünhődik pénzbirosgal, mely pénz könyvhozatalra fordítatik, utóbb kizártnak; de még nem történt eset a társulattól való kizárára. Ez a szép!

A könyvtár a tagok használatára áll, illő szabályok mellett.

Továbbá: Advent első vasárnapjától újév első napjáig a tagok kötelesek, vezetés alatt, tanulni, írni, olvasni, számolni és énekelni, szóval magukat tanodaszerűleg oktattani.

Templomozás alatt gyönyörködtetni a „legények“ mténekeiben. A társulatot kezelik: a tagok közül két évre választott bíró, jegyző és négy hites; nagy erkölcsi fontossággal kitüntetést a választottakra. Éppen azért nem tartom helytelennek megemlíteni, hogy most a bíró: Vas Sándor; jegyző: Dózsa András; hitesek: Molnár Sándor és Huszár Mihály, a más kettő megmósult és újak választandók helyettök.

Hanem, minden jón van valami rossz! fájdalom, e társulat kezelése, kivált a könyvtáré, nem azon buzgalommal foly, mint folyhatna, s éppen azért most ez ügy olyan ügybarátra vár, ki ismét emelje.

Egy pár ismertető szót a Wesselényi-tanodáról. E tanoda, e helység és környéke, átesapva a Nyáradmentére is, annak szellemi öre. Valláskülönbség nélkül részesülnek itt a vidék gyermekei az elemi oktatásban. A tanoncok középszáma évente 90; a falu határozata szerint, ki nem járhatja gyermekét, bünhődik, mint példák mutatják.

Tanszervezetét illetőleg, még legnagyobb részt úgy áll, mint a hogy alapított. Dícséretreméltó benne a tanítók erélye, mely lépést akar tartani a korral. Halás emléket hagyott vissza dícsőült Eötvösünk is ez iskolánál, midőn azt az ő gondossága látta el a legszükségesebb természetani készletekkel.

Ez iskola már jelen állapotában is sokat használ az értelmiség fejlesztésére, hát ha még azaz lesz, a mivé lenni bizton reméljük: szekely ipatanodává!

Makfalván a „nagy gazdák“ földmívelésből élnek.

Hanem a földmívelésről szólva, mindjárt az „óhaj-tandók“ terére kell átesapnunk!

Óhajtanó volna Makfalván a birtoktagosítás is, de elsőbb a Küküllő szabályozása. Makfalva jólléte a Küküllőtől függ, és ha tetszik a Küküllőnek a határt koprára tennie mentében, hosszában, szzá teszi! vajha közrovatal utján létesülné szabályozása! hisz így az adónál mennyivel többet adóznak ingyen, hiában a Küküllőmentiek az éventi vízáradások miatt? De hol a vállalkozó, a terv-kívívó?

A „kis gazdák“ főképp fazakask, továbbá kereskedést és főként mellékesen „felébe“, „harmadába“, „nap számba“ földmívelést űznek. Kereskednek nyers gyapju-posztóval, marhával, főleg juhval; kevesen űzik a borvíz-üzletet, gyümölcsösöl b Gyergyóba gyakran mennek és végre szekereket is flytatnak.

Látszik is a makfalviakon i szorgalom! Csinos, mondhatni díszes ház, takaros háztartás, jóllét az eredménye munkájuknak.

És most következik, mint endesen, a „hátha még!“.. Bizony, hát ha még! Hát ha még a szellemi élet a mai kor kívánalma szerint elzethetné; ha a Kis-Küküllő mentében-hosszában ne ol rossz utak volnának, mely útrosszaság a kereskedelem tiszta hasznát veszti el a derék szekelyektől, a maha-sántulás, szekértörés stb. károk miatt.

*) Mindenkor szívesen látjuk! ez enne lapunk kiváló feladata, vajha több oldalról kerestetnének teg ez irányban a Székelyföldről!

Szóval, a jelen körülmények közt is, a mekkora erkölcsi megnyugvással Makfalva állásáról írhatok: vajha, akkorával írhatnék az egész Székelyföldről. Adja Isten mentől hamarabb!!

Dezső Béla.

KÜLFÖLD.

A francia nemzetgyűlés augusztus 24-diki viharos ülése, mint a francia politikai állapotok egyik jellemző momentuma Berlinben kellő méltánylásra talál s a legutóbbi események nagyon rossz benyomást tettek egész Németországban, melyre nézt a francia állapotok megszilárdulása éppen oly fontos, mint magára a francia nemzetre.

Hogy Thiers mily gondviselés-szerű emberré lön a mai Közép-Európában, hogy mennyire függ tőle Német-, és Franciaország nyugalma és mennyire szükségesnek tartják őt a francia kormányon: legjobban bizonyítja azon aggodalom, melylyel a legkisebb jelenséget is fogadják, mely Thiers állásának megingását jelezné. Most az augusztus 24-ki esemény alkalmából a tekintélyes „Kreuzzeitung“ így ír:

Ha Németország új rázkódásokat látna Franciaországban közelegni, ez esetre azon kérdésekben, melyek a megszállás megszüntetését illetik, természetesen nagy tartózkodással kellene eljárni s nem tudná aggodalmait elnyomni oly eshetőséggel szemben, mely Thiers ur állását megingatná. A francia nemzetgyűlés többségének kétkedő magatartása a Thiers hatalmának javaslatba hozott consolidatiojával szemben fokozza ez eshetőséget, s gyengíti a mi bizalmunkat is. Pártok, melyek a jelenlegi körülmények között Thiers ur állását megingatni igyekeznek, Franciaország jövőjének bizonytalanságát nevelik.

A Thiers hatalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot az illető bizottság véglegesen ekkép formulázta: 1. Thiers ur a nemzetgyűlés (határozatlan idejű) tartamára a köztársaság elnökévé választatik. 2. A minisiterium, melyet Thiers ur nevez ki, s melyben ő elnököl, felelős. 3. Thiers ur köteles a nemzetgyűlés elnökének mindannyiszor előlegesen jelenteni, mikor a nemzetgyűlés valamelyik ülésén részt akar venni.

A nemzetközi munkás-egyletről, az u. n. internationalról, mely újabb időben általános félelem és üldözés tárgyává lett, ismét egy osodátgerjesztő hír, vagyis inkább gyanu merült fel. Az orosz fővárosban ugyanis éppen oly természetű és alaku óriási per foly most, mint Versaillesben, t. i. orosz kommunisták ellen, kik közül már többeket el is ítéltek. Az „Ostsee-Zeit.“ szerint kétségtelen s be volna bizonyítva, hogy a versaillesi és pétervári kommunisták, bár térben és időben is távol — ez orosz mozgalom előzett pár évvel volt — mégis benső összefüggésben állanak egymással és ugyanazon egy kommunistikus mozgalom jelenségei. A pétervári per tárgyalásaiból ugyanis kétségtelen, hogy az „orosz kommunisták titkos szövetségét“ éppen egy a nemzetközi munkás-egylet hozta létre, erkölcsileg és anyagiilag támogatva, mint a párisi commune szörnyeteit.

Spanyolországból ismét minisiteráltozásról tudósítanak. Mint az „Esparanza“ írja, Serrano ismét minisiterelnökké nevezettnék ki, s azt mondják, hogy Umberto olasz koronaherceg is azért időzik most az iberiai félszigeten, hogy ezt keresztülvigye.

Táviratok:

— Strassburg, aug. 26. A főkormányzóknak egy kiboecátványa tudtul adja, hogy a folyó évben Elzász-és Lotharingiában nem lesz ujoncozás.

— Gráe, aug. 27. A mai munkás gyülekezet feloszlatott.

— Königsberg, aug. 27. A fellépét cholera a közelebbi napokban veszélyesebb lett. A betegek száma 43-mal szaporodott; a lakosság e miatt nagyon meg van zavarodva.

— Gastein, aug. 27. Az osztrák császár és a német császár szept. 9-án Salzburgban fognak találkozni.

— Lemberg, aug. 27. Az itteni kórházakban több cholera eset fordult elő. Radziwillowban a cholera járvány hevesen uralg.

— Athene, aug. 25. A villámnak egy sugara tegnap a lamiai lóporaktárban ütött és elpusztította a várost, mely a lakosság által borzasztó fergeteg között hagyott oda.

Pest, aug. 30. Bécsi lapok szerint Gasteinban általános békeliga köttetett minden csend zavaró ellen, mihez Olasz- és Oroszország szinte hozzácsatlakozik. Bismark határozottan szövetséget akart. A bajor minisiterium a püspökök kívánsága ellenében a placetum fenntartását kimondotta.

VEGYES.

— Az orvosok és természetvizsgálók nagygyűlése aug. 28-án nyílt meg az ottani színházban, Poór Imre elnöklete alatt. A gyűlés nagyon látogatott, az ismerkedési estvén 500-on feylül voltak jelen az ország minden részéből; Erdélyből aránylag kevesen s Fiuméből is megjelent Peretti főbíró. Küldöttség által is képviselve van több testület és város, ezek között városunk M.-Vásárhely is. A gyűlés részleteire jövő számunkban térünk vissza, addig is mint nagyfontosságot közöljük az alábbi mozzanatot.

— Az aradi nagygyűlés alkalmából Kubinyi Ágoston az ottani magyar lapban következő felszólítást tesz közzé: Néhai felejtethetetlen dr. Balogh Pál indítványára a magyar orvosok és természetvizsgálók Pozsonyban tartott 12-ik nagygyűlése elhatározta, hogy ezután egy új osztály, t. i. a társadalmi, létesíttessék, mely-

nek czélja tiszta humanitási, és a távol minden absztrakt nézetektől, egyedül az emberiségre czélzó hasznos vállalatokkal s illetőleg intézményekkel, már több nagygyűléseken át tetteg foglalatokodik, kivált azon hely érdekében, hol a nagygyűlés tartatik. Czélja ennek az embert vallásosnak, erényesnek, jámbornak, egészségesnek, felebarátja iránt jöltevének nevelni, elhagyatottságában rajta segíteni, őt és környezetét minél kellemesebbé tenni. Tárgyai: 1. Az erkölcsi terjesztése. 2. Nevelés általán véve, de kivált a népnevelés. 3. Lelenczházak. 4. Gyermek óvodák. 5. Vasárnapi iskolák. 6. Bölcsődék. 7. Elhagyottak vagy koldusok ápolása. 8. Árvaházak. 9. A temetők, temetkezések és ezek iránti kegyelet és rendőrségi szabályok. 10. Börtönök és dologházak czélszerű elrendezése. 11. Gyermek-kertek. 12. Üszodák. 13. Tornaszat. 14. Tűzoltó-egyletek. 15. A káros babona eltörlése. 16. Házak, udvarok, utcák tisztántartása. 17. Állatkinzást elhárító intézmények. 18. Kaszinók és hasznos társadalmi körök. 19. Kiházasítási egyletek. 20. Takarék, pénztárak és egyéb hasznos intézmények. Nem kétlem-hogy ns. Aradvárosa mivelt osztályu lakosai, mint a haladás fia és leányai, nem fognak késni ez osztályban minél nagyobb számmal megjelenni és résztvenni.

— Az amerikai munkát jól jellemzi a következő eset. Arról volt szó, hogy a 840 mérföldnyi St. Louis Cincinnati vasutvonal ölnyi széles vágányát négy láb és kilencz hüvelykre szűkítsék a végből, hogy a keleti vonatok csatlakozása lehetővé váljék. E végre a vonal szakaszokra osztatott, minden szakaszhoz kirendeltettek a munkások, kik aztán egy, és ugyanazon a napon reggel hozzáláttak s délben készen volt a munka! Az előkészületek oly pontosan tettek, hogy semmi fenakadás sem történt s a vonatok délben egész biztonságban végig robogtak az egész vonalon.

— A Magyarországon, Erdélyben és Horvát-Szlavonországon fennálló 40 huszár és dzsidás század nyolcz lovas osztályban osztatott be. A VII. lovas osztály áll a háromszéki, marosszéki, kolozsi és csikszéki 11, 12, 13 és 36 századokból. Törzsállomás: Kolozsvár. Parancsnok Lendvay Rudolf őrnagy.

— Az új tűzérezred felállítása következtében a tűzérzés elhelyezésére nézve a következő változások rendeltettek el: Az új tűzérezred törzse és kiegészítő kerete Temesvárról lesz elhelyezve s az egyelőre felállítandó 6 új ágyútegből két üteg Nagyváradon, két üteg Aradon és két üteg Debreczenben fog elhelyeztetni. A 8. sz. tűzérezred Erdélybe tétetik át és pedig a törzs s a kiegészítő keret Nagy-Szebenbe jó, 2 üteg Brassóba, 1 üteg Kolozsvárra, 1 üteg Gyulafehérvárra jó, és 4 üteg Pesten lesz elhelyezze.

— A közös hadügyminiszterium a legénység élelmezési pénzét szeptember hóra a n.-szebeni kerületben 9⁶/₁₀ — 11⁸/₁₀ állapította meg fejenként.

— A vajdahunyadi vasbányák és szilvölgyi kőszántelepek kiaknázása iránt a pénzügyminiszter a napokban kötö meg a szerződést a franco-magyar bank s a bécsi Guttman-testvérekkel. 30 millióra rug, 70 évre köttetett. A társaság évenként egy millió mázsa nyers vas kiaknázására van kötelezve.

— A budai lövészünnepélyre aug. 22-én még folyvást érkeztek új vendégek, kik a legszívélyesebben fogadtattak. Többek között egy tiroli is jött ki sokat lőtt s egyetlen egyszer sem hibázott. Méltó csodálatban részesült az ünnepély két török vendége is. Ugyanez nap bucsuzott el a lengyel küldöttség is, mely iránt oly kifogyhatlan rokonszev mutatkozott.

— A háboru utóbjai a német nőknél. A kárpótlási igények között, melyek a párisi német követségnek a háboruban szenvedett károk iránt támasztatnak, sokszor sajátos dolgok fordulnak elő. Így a minap Strelitz városából 17 hajadon leányzó fordult a párisi német követséghez, hogy ez 17 francia tisztet nemzetközi szerelmi viszonyokból származó bizonyos kötelezettségek iránti felelősségre vonjon. A 17 hazafias hölgy közül 8 az úgynevezett jobb osztályokból való. Minthogy azonban az atyasági keresetnek Franciaországban nincs helye, a némes hölgyek részéről támasztott igények alig számíthatnak sikerre, nem is tekintve azt, hogy az ilyenü „károsulásokat” a frankfurti béke nem vette figyelembe. Most már nem marad egyéb hátra, mint hogy jövőben a strelitziekre csak súlyosan sebesülteket bizzanak, s a gyógyuló félben levőket azonnal eltávolítsák a veszélyes strelitz hölgyek közeléből.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. szept. 4-ik és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly.
Popai Nicolai I. Petru, Popa Juon e. egy szántó föld $\frac{1}{4}$ része i. Barcsai Zsófia, Felkenyér községe e. 800 frt iránt. Felés Károlyné, Irk Mátyás és társa e. igény pere. Pálfi Sámuel és társai Pálfi Péter és társa e. osztály B. Noposa László esődtömegéhez tartozó kárpótlások kiutalása gróf Lázár Klára Gálfi Dénes e. 1646 frt i. Ajtai Judit Ajtai Borbára e. 650 frt i. Kozma Gábor, Fekete János hagyatéka e. 2342 frt váltó.

Előadó k. t. bíró Binder Mihály.
Özv. Stenzel Margit, Stenzel Mihály és társai ellen sommás visszahelyezés i. Marlin Budolf, Borbély Farkas és Morscher Károly e. igénykeresete.

Előadó k. t. bíró Cseregedy János.
Lola Mária, Lola Mihály e. birtokháborítás i. Simon

Abrahám Hosszu Stefan és társai e. birtokháborítás iránt. Amosu Moaea Anna Lukács Márton és társai e. igény keresete Nicolai Moise Dordéa Nicolai Aleman e. 42 frt. i. Bodó Ferencz, Grebla György és társai e. 45 véka zab vagy 18 frt értéke i. Izrael Abraham, Rácz Zaharia e. 81 frt kártérítés i. Nepomin Venczel, Bilea Georg e. 11 frt i. Bucuru Samvilla, Popa Machedona Georgin és társa e. birtokhábor i. Sofici Juonu, Toflea Juonu és Anisia Toflea e. tulajdonjog i. Mariei George, Grama Taflanu Nicolau e. egy belső telek átadása iránt. Damaschinu Tebanu hagyatéki ügye Avisalomu Leabu Sauer Mihály és társa e. igény kereset.

Előadó k. t. bíró Lészay Lajos.

Komáromi Clandianak Boilla Candiun örökössei ellen bérlet felmondás. Janka Lajos kárpótlás kiutalása iránt. Molnár Ferencz, Izrael Sámuel Schmidt hagyatéka e. 39 frt Nagy Rozsália, Fülöp Jakab e. szerződés teljesítése i. Goll és társai gr. Toldi Ludovica e. kárpótlás kiutalása i. Hebrozi Adolf, a m.-vásárhelyi év. ref. egyházmegye e. 1692 frt i. Goll és társai Várad Lajos e. 1000 frt urb. papir i. Bartha Miklós hagyatékának, Imre István e. Csia Bálintné, Juga György e. tulajdonjog i. Bíró Sanna kárpótlás kiutalása i. Cseh Demeterné, Vajda Lajos e. birtokháborítás gr. Teleki család Holbák községe ellen haszonbér felmondás i.

Előadó k. t. pótbíró Dósa Miklós.

Reményik Mátyás, Hütter Alajos e. 62 frt 28 kr. i. Pap László, Szabó Anna e. 80 frt s járuléka i. Német József, Király István ellen 10 frt és jár. Mann Ferencz, Woloncs János e. 134 frt 40 kr. és 23 frt s járuléka i. Özv. Szász Mózesné, Szász Mihály e. sommás visszahelyezés i. Ifj. Tibáld Mihály, Gaál Lajos és ifj. Nagy Ferencz e. 360 frt és járuléka i. Kovács Mária, Madaras Elek e. sommás visszahelyezés i. Kárvázy Gyula, Friedl Mátyásné e. 161 frt 49 kr. és járuléka i. Albert József Palládus János e. 60 frt és járul. i. Simonis Lajos, Borza Spiridon e. sommás visszahelyezés i. Bvita József és neje Göde Erzsébeth és Sándor Ferencz e. végrendelet érvényesítése i. Kuna Józsefné és társa Kuna György és neje e. végrendelet érvénytelenítése i.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal.

Morscher Károly, Kohn Sándor és társa e. 2119 frt 38 kr. ügyvédi illeték iránt Friedlaender Dávid és társas Keszti Jente Fenituch Márkusné e. végrendelet érvényben tartása i. Schike Ferencz, Scherfel Márton e. 471 frt 42 és fél kr. i. Jekeli János, Anner János e. fekvőkre élet-hozsiglani közös használati joga elismerése és elmaradott haszon megtérítése iránt, Nagy Sinki g. k. egyházmegye Bastea Juon e. 12 frt 39 kr. Bogdáni Ferencz Csik-Szt.-Domkosi rézbánya társulat esődtömege e. 400 frt iránt. Baisán Candinak mint a Wetterstolna bánya árendás igazgatójának Costinásin Juon Schiupu ellen 25 frt ügye. Patitia Juon és társai Patitia Ávrám e. felhívásos ügye Tuchs Dávid, mint Eisenstädter nagy kereskedőház megbízottjának Kovacsik József e. 173 frt 58 kr. i. Weinberger Lori Fülöp Sándor és vételár hátralek iránt, Rosz Márton Lavu Moise Ivan e. egy öl fa i.

Előadó k. t. bíró Dósa Dániel.

Lukácsfi Gergely, Florián Kristof e. adósság Császár Lajos, Borbát Samu e. ingok kiadása i. Bodrogi Györgyné, Kassai András e. adósság i. Márkus János, Nagy Simon és társa e. szerződés. Nagy Beniaminnak, Veres Boldizsár e. visszahelyezés iránt Drévé Juon, Varga János hagyat. gond. e. kártérítés iránt.

(Vége köv.)

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi m. k. urbéri törvényszéknél folyó 1871. év sept. 2-án nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak.

Ülnök Tamási Béla által.

B. Bornemisza Jánosnak Moise Ifraimné elleni pere. Gr. Lázár Mórénak Kovács József e. pere. Gyárfás Lászlónak ifj. Albert Bíró Gyögy e. p. Kozma Gábornak Pap János e. p. Ugyanaz Demeter Péter e. p. U. a. Demeter Mihály e. p. B. Apor Károlynak Weber Agnéta e. p. Barabás Józsefnek Szövérfi Sámuel e. p. Gr. Halter Jánosnének Csatlós Juon e. p. Szava Tanaszinek b. Bálinti József e. p. Gyárfás Lászlónak Gál István e. p. Jakob Móriának Egerlázi Istvánné e. p. Boér Kálmánnak Dudás Szabó István e. p. Sárkány Fábriának Bir-lán Vaszilika e. p.

Bési tőzsdei árkelet.

(aug. 31.)

5% metallique	60.10
5% nemz. államközsön	70.20
1860. államkötvény	102.30
Bankrészvény	775.—
Hitelrészvény	296.50
London	120.30
Ezüst	119.85
Arany	5.83
Napoleon arany	9.62 ¹ / ₂
Földteh. ment. ktvény magyarhoni	79.75
„ „ „ temesi	78.50
„ „ „ erdélyi	76.75
„ „ „ horvát-szlavon	86.25

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

3559. 1871.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely szabad kir. város belterületének szakértő mérnök által leendő fölmérítése és térképezése, a képviselő testületnek idei augusztus 26-án tartott ülésében elhatároztatván, ezen munkát kereszttul vitelére pályázat nyitattik.

A pályázati határidő folyó évi szeptember 30-ig tüzetik ki.

A képesítvény és mérnöki szakismeret igazolása mellett pályázók közül, a munkával az bizatik meg, ki legjutányosabb árszabály mellett ajánlkozand.

Minthgy ezen munkálatok télen át is folytathatók, annak is előnye leend, ki legrövidebb időn vállalkozik a munka teljes bevégezésére.

A munkálat folyama alatt a munkaárnak a megtett munkához viszonyított $\frac{1}{3}$ -ad része a majorsági pénztárból előlegeztetik.

A munka teljes bevégezése és felülvizsgálata után helyesnek és jónak talált egész munka ára, a városi pénztárból kifizettetik, a pályázatok a fenn kitett határnapig a városi tanácshoz adandók be.

Maros-Vásárhelyt, 1871. augusztus hó 27-én.

A városi Tanács.

(68)

2—3

Legujabban megjelentek és kaphatók

Wittich József

könyvkereskedésében

Maros-Vásárhelyt és Székely-Udvarhelyt:

Fábián Dániel Népszerű egyházi beszédei egy egész évre. 3 frt.

Féval. A néma czimborák. Történeti regény 4 kötet. 4 frt.

Haekel. Az ember nem eredeti törzsfája 40. kr.

Heiszler. Egyházi munkálatok III. köt. 1 ft 20.

Hunfalvy. Utazás a balt-tenger vidékein 2 köt.

4 frt 60 kr. Köve 6 frt.

Keckskeméti lelkészár. A gyakorlati lelkészethez tartozó munkák gyűjteménye, szerkeszt. Fördös Lajos, 3 köt. a 1 frt 20 kr.

Ponson du Terail. A fekete mise. Történeti regény 4 köt. 4 frt.

„ Az új lovagjai 2 köt. 2 frt 40 kr.

Protestáns alkalmi beszédár, szerk. Kargóczy József, I. köt. 1 frt 40 kr.

Protestáns egyházi beszédár, szerk. Kargóczy József, I. köt. 1 frt 40 kr.

Stein. Az államigazgatás és igazgatási jog alapvonalai 5 frt. Köve 5 frt 80 kr.

Szekács József. Összegyűjtött egyházi beszédei I. kötet 3 frt.

Terstyánsky. A hadi tudományok tana felolvasásokban, 3 köt. 5 frt.

Tissot. Eszterházy Johanna Gábiella hercegnő. 1 frt 80 kr.

Több Hazafias emelkedések az ev. alapján, egyházi beszédalakban, szerk. Kargóczy József, I. köt. 2 frt.

Tompá Mihály. Egyházi beszédek I. füz. 1 f. 64.

Az 1871-ik évi Törvények gyűjteménye. Hivatalos kiadás, I. füzet XLII. 1 frt 50 kr.

Továbbá heceses figyelmébe ajánlom a n. érd. tanár, tanító és nevelő uraknak, hogy a jelen oskolai év beálltával könyvkereskedésben a helybeli összes oskolák, úgy néptanodákban használt tankönyvek és taneszközök folyvást kaphatók.

Teljes tisztelettel

Wittich József

könyvkereskedése.

(71)

1—*

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek tudomására juttatni, hogy kül- és belföldi szücs munka női és férfi, legujabb divat szerinti

r a k t á r a m a t

gazdagon felszerelve, pesti, bécsi és párizsi izlés szerinti készletekkel: úgy kalap és katonai sapkák, elláttam s már e közelebbi országos vásáron, a szücsök rendes vásári helyén kiállítom, mint ez üzletben felülmulhatlanokat, a tisztelt közönség pártfogásába ajánlom.

Bárminemű megrendeléseket, pontos szolgálat és jutányos árban szívesen elfogadok, a nagy piaczon, a báró Bánfi ház földszinti osztályában.

M.-Vásárhelyt, 1871. aug. 28-án.

magamat ajánlva

Welles Sándor,

szücs-mester.

(70)

2—2